

z dnia 25 stycznia 2024 r.

**w sprawie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy
Domowej w Gminie Miejskiej Kowary na lata 2024-2030**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2023r. poz. 40 ze zm.) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1249 ze zm.) Rada Miejska w Kowarach uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej w Gminie Miejskiej Kowary na lata 2024-2030, zwany dalej „Programem” stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Kowary.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2024 roku.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Kowarach

Maciej Michella

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
DOMOWEJ ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY DOMOWEJ
W GMINIE MIEJSKIEJ KOWARY
NA LATA 2024-2030**

Opracowanie:

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowarach

we współpracy z:

- ❖ Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Kowarach
- ❖ Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kowarach

Kowary, STYCZEŃ 2024r.

PRZEWODNICZĄC
Rady Miejskiej w Kowarach

Maciej Michał

SPIS TREŚCI

1. Wprowadzenie	2
2. Charakterystyka zjawiska przemocy domowej	5
3. Przemoc domowa w Polsce i w Gminie Miejskiej Kowary - analiza i diagnoza problemów społecznych	9
4. Analiza SWOT.....	13
5. Wsparcie Instytucjonalne.....	15
6. Cele Programu	17
7. Założenia Programu.....	17
8. Realizatorzy Programu	18
9. Sposób realizacji celów	19
10. Sprawozdawczość i monitorowanie realizacji Programu.....	21
11. Źródła finansowania Programu	22

1. WPROWADZENIE

Rodzina – najważniejsza, podstawowa grupa społeczna, na której opiera się całe społeczeństwo. Jest podstawowym środowiskiem funkcjonowania i rozwoju dzieci, które powinno zapewnić im bezpieczeństwo fizyczne i emocjonalne, oddziałując na nie w sposób świadomy i nieświadomy, przekazując im system wartości, tradycje, kształtując ich aktywność i postępowanie na całe życie. Rodzina to wspólnota rodziców, dzieci i krewnych, zbudowana na miłości, stanowiąca pierwsze i podstawowe miejsce doświadczenia współżycia z ludźmi.

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej w art. 18 i 71 wskazuje, że instytucja rodziny jest objęta szczególną ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej, a Państwo ma obowiązek uwzględnić jej dobro w swej polityce społecznej, zwłaszcza poprzez udzielanie szczególnej pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji społecznej. Stąd zadaniem Państwa jest ochrona rodziny przed zagrożeniami, w tym przed przemocą ze strony osób najbliższych. Innymi słowy, jeśli w funkcjonowaniu rodziny pojawiają się dysfunkcje – instytucje i służby zobligowane do pomocy zobowiązane są do podjęcia określonych działań dla dobra nie tylko dzieci, ale wszystkich członków rodziny. Jedną z krytycznych, dysfunkcyjnych sytuacji, wymagającą natychmiastowej interwencji ze strony odpowiednich służb jest przemoc domowa. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. wskazuje, że kobieta i mężczyzna mają równe prawa w życiu rodzinnym, politycznym, społecznym i gospodarczym. Szczególną ochroną Rzeczpospolita Polska obejmuje prawa dziecka. Każdy ma prawo żądać od organów władzy publicznej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją. Ponadto nikt nie może być poddany torturom, ani okrutnemu, nieludzkiemu lub poniżającemu traktowaniu i karaniu.

Przemoc domowa narusza podstawowe prawa człowieka, w tym prawo do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej, a władze publiczne mają obowiązek zapewnić wszystkim obywatelom równe traktowanie i poszanowanie ich praw i wolności. Ilekroć w ustawie jest mowa o przemocy domowej - należy przez to rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności: narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia, naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę, ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej, istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Zjawisko przemocy domowej długo było niezauważane i marginalizowane w świadomości społecznej. Od kilkunastu lat zaczęto podejmować działania mające na celu

przeciwdziałanie temu zjawisku i zmniejszenie jego skutków społecznych. Przemoc domowa może być kontrolowana wyłącznie w sytuacji, gdy osoby i instytucje zajmujące się tym problemem współpracują ze sobą, skutecznie wykorzystując potencjał środowiska lokalnego. Pojedyncza organizacja nie jest w stanie wypracować skutecznych metod rozwiązywania problemów przemocy domowej. Należy zatem podejmować wspólne działania wszystkich instytucji pracujących z rodziną. Interdyscyplinarność pracy z rodziną wymaga wykorzystania wszystkich dostępnych narzędzi, uprawnień, możliwości, kompetencji i procedur.

Aktem prawnym regulującym tę współpracę jest Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1249 z późn.zm.) oraz najważniejszy dokument w ustawodawstwie polskim – Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej.

Działania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej nie dotyczą tylko tych, którzy jej bezpośrednio doznają. Należy je podjąć również wobec osób stosujących przemoc i członków rodziny będących świadkami jej stosowania. Mimo wszystko to osobom doznającym przemocy należy udzielić pomocy i wsparcia możliwie najszybciej oraz w jak najszerszym spektrum. Zgodnie z art. 3 ust. 1 Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej osobie dotkniętej przemocą domową udziela się bezpłatnej pomocy, w szczególności w formie:

- 1) poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego;
- 2) interwencji kryzysowej i wsparcia;
- 3) ochrony przed dalszym krzywdzeniem, przez uniemożliwienie osobie stosującej przemoc domową korzystania ze wspólnie zajmowanego mieszkania z osobą doznającą przemocy domowej oraz zakazanie kontaktowania się i zbliżania się do osoby doznającej przemocy domowej;
- 4) zapewnienia osobie doznającej przemocy domowej bezpiecznego schronienia w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla osób doznających przemocy domowej;
- 5) badania lekarskiego w celu ustalenia przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy domowej oraz wydania zaświadczenia lekarskiego w tym przedmiocie;
- 6) zapewnienia osobie doznającej przemocy domowej, która nie ma tytułu prawnego do lokalu zajmowanego wspólnie z osobą stosującą przemoc domową, pomocy w uzyskaniu mieszkania.

Wobec osób stosujących przemoc domową zgodnie z art. 4 ust. 3 stosuje się przewidziane w Ustawie środki mające na celu zapobieganie ich kontaktowaniu się z osobami pokrzywdzonymi oraz oddziaływania korekcyjno-edukacyjne. Istotnym jest, aby

osoba stosująca przemoc otrzymała konkretny sygnał, że przemoc domowa jest przestępstwem, nietolerowanym przez prawo i ściganym z urzędu.

Zgodnie z art. 6 ust. 2 ww. Ustawy do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym:

- 1) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy;
- 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową;
- 3) zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia;
- 4) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Program jest ukierunkowany na ograniczenie zjawiska przemocy domowej wśród mieszkańców Kowar, zmniejszenie negatywnych następstw przemocy w życiu rodzinnym i społecznym oraz zwiększenie skuteczności podejmowanych w tych kierunkach działań.

Program ma charakter długofalowy, ponieważ jego działania obejmują lata 2023 – 2030. **Założeniem jest ewaluacja Programu**, tj. jego zmiany w miarę zmieniających potrzeb i sytuacji społecznej oraz jego interdyscyplinarność, wynikająca z konieczności wzajemnej współpracy wszystkich instytucji i organizacji zobligowanych do podejmowania działań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej. Zawiera charakterystykę zjawiska przemocy domowej, analizę problemów społecznych związanych ze zjawiskiem przemocy w gminie miejskiej Kowary w latach poprzednich oraz określa cele i założenia Programu. W Programie zdiagnozowano zasoby gminy i zagrożenia, które można napotkać w jego realizacji poprzez analizę SWOT. Omówiono sposób realizacji Programu oraz jego monitorowania i składania sprawozdawczości właściwym organom administracji rządowej i samorządowej. Program zawiera informacje o źródłach jego finansowania.

Program jest spójny i zgodny z:

- Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2023;
- Powiatową Strategią rozwiązywania problemów społecznych na lata 2021-2026 Powiatu Jeleniogórskiego;
- Miejskim Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Miejskiej Kowary na lata 2022-2025
- Rządowym Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030.

Podstawy prawne Programu:

PRZEDSIĘWZIENIA
w ramach projektu

Medej Michella

- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1249 z późn.zm.),
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 901 z późn.zm.),
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. 2023 r. poz. 2151).
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 2809)
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997r. – Kodeks karny (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 17)

2. CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ

Podjmując rozważania oraz planowanie działań mających na celu przeciwdziałanie przemocy należy w pierwszej kolejności sprecyzować, jakie działania i zachowania zostały uznane za przemoc. Według światowej Organizacji Zdrowia przemoc to: „celowe użycie siły fizycznej, zagrażające lub rzeczywiste, przeciwko sobie, komuś innemu lub przeciwko grupie lub społeczności, co powoduje lub jest prawdopodobne, że spowoduje zranienie, fizyczne uszkodzenie, śmierć, ból psychologiczny, zaburzenia w rozwoju lub deprivację”.

Poruszając się w temacie przemocy należy wspomnieć o definicji którą przytaczają Bożena Zboina i Ilona Wieczorek w publikacji „Przemoc domowa wobec kobiet”. Przemoc należy traktować jako specyficzną relację interpersonalną, angażującą osobę stosującą przemoc i osobę doznającą przemocy. Relację tę cechuje wysoki stopień niesymetryczności w zakresie posiadanej władzy i okazywanej przewagi siły. Tak więc akty przemocy są sposobem na osiągnięcie przez osobę stosującą przemoc określonego celu, czyli wymuszenie u innych szczególnie słabszych, zachowań dla tej osoby poniżających. Zagłębiając się dalej w temat należy przytoczyć definicję w rozumieniu słownikowym. Tak więc przemoc to: „siła przeważająca czyjąś siłę, fizyczna przewaga wykorzystywana do czynów bezprawnych dokonywanych na kimś; narzucona bezprawnie władza, panowanie; czyny bezprawne dokonywane z użyciem fizycznego przymusu; gwałt.”

Prostą i zrozumiałą dla przeciętnego człowieka definicję zjawiska przemocy domowej możemy znaleźć w Słowniku Języka Polskiego, która określa przemoc domową, jako „fizyczną przewagę wykorzystywaną do czynów bezprawnych wykonywanych na kimś, lub narzuconą bezprawnie władzę lub panowanie.”

Przemoc w rodzinie charakteryzuje się:

- ❖ **intencjonalnością** – ma na celu zamierzone działanie człowieka w celu kontrolowania i podporządkowania osoby pokrzywdzonej;
- ❖ **asymetrią sił** – w relacji jedna ze stron ma przewagę nad drugą; osoba doznająca przemocy jest słabsza a osoba stosująca przemoc jest silniejsza;
- ❖ **naruszaniem praw i dóbr osobistych** – osoba stosująca przemoc wykorzystuje przewagę siły, narusza podstawowe prawa osoby doznającej przemocy (np. prawo do nietykalności fizycznej, godności osobistej, szacunku itd.);
- ❖ **cierpieniem i bólem** – osoba stosująca przemoc naraża zdrowie i życie osoby doznającej przemocy na poważne szkody. Doświadczenie bólu i cierpienia sprawia, że osoba doznająca przemocy ma mniejszą zdolność do samoobrony.

Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, ale także przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Jest ona poważnym zaburzeniem funkcjonowania rodziny, prowadzącym do naruszeń norm moralnych i prawnych. Może nieść ze sobą tragiczne skutki.

W literaturze przedmiotu wyróżnia się różne rodzaje przemocy domowej:

1. **fizyczna** – jej celem jest zadanie osobie doznającej przemocy bólu fizycznego, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej zdrowia lub pozbawienie ją życia, wyraża się m.in. zachowaniami takimi jak: popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięściami, bicie przedmiotami, ciskanie w kogoś przedmiotami, parzenie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, nieudzielanie koniecznej pomocy itp.;
2. **psychiczna** – to zachowanie, którego celem jest umniejszanie poczucia własnej wartości osoby doznającej przemocy, wzbudzanie w niej strachu, wyraża się m.in. zachowaniami takimi jak: wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, karanie przez odmowę uczuć, zainteresowania, szacunku, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna (kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami), domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu, pożywienia, stosowanie gróźb itp.;
3. **seksualna** - to zachowanie zmuszające osobę doznającą przemocy do podjęcia niechcianych zachowań seksualnych lub zdeprecjonowania jej seksualności, wyraża się m.in. zachowaniami takimi jak: wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia seksualnego, demonstrowanie zazdrości itp.;
4. **ekonomiczna** – to każde zachowanie, którego celem jest ekonomiczne uzależnienie osoby doznającej przemocy od osoby stosującej przemoc, wyraża się m.in. poprzez uniemożliwianie dostępu do wspólnych środków finansowych, odbieranie

zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspokajanie podstawowych materialnych potrzeb rodziny itp.;

5. **zaniedbanie** - ciągłe niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych osób zależnych (w szczególności dotyczy to dzieci).

Powyższe formy przemocy mogą się przenikać, rzadko występują oddzielnie.

Mówiąc o przemocy fizycznej jako zjawisku możemy wyróżnić jej dwie formy:

• **Przemoc fizyczna czynna** - do form przemocy fizycznej czynnej zaliczamy wszystkie formy

bicia drugiej osoby: klapsy, uderzenie, gryzienie, kopanie, szarpanie, rzucanie przedmiotami w ofiarę, ciągnięcie za włosy, zadawanie ran, przypalanie papierosami, duszenie, czasami również z użyciem niebezpiecznych narzędzi, co może doprowadzić nawet do śmierci. Są to sytuacje, kiedy złość osoby stosującej przemoc skierowana jest wprost na osobę doświadczającą przemocy i kiedy to agresor podejmuje działanie krzywdzące fizycznie, psychicznie i seksualnie, tj. szarpanie, kopanie, policzkowanie, duszenie, rzucanie przedmiotami w ofiarę - najczęściej wiąże się z naruszeniem ciała drugiej osoby, użycie siły, czego rezultatem mogą być zranienia.

• **Przemoc fizyczna bierna** - do form przemocy fizycznej biernej zalicza się: groźby, wymuszenie, zakaz wypowiedzania się, zakaz chodzenia, załatwiania swoich potrzeb fizjologicznych, areszt domowy, ograniczenie dostępu do przygotowania posiłków.

Według polskiego prawa przemoc wobec najbliższych jest przestępstwem ściganym z urzędu. W zależności od tego, czy przemoc ma charakter jednorazowy, czy się powtarza, jest ścigana na podstawie przepisów Kodeksu karnego. Jeżeli przemoc ma charakter ciągły, zostanie zakwalifikowana, jako przestępstwo znęcania się nad rodziną z art. 207 Kodeksu karnego (t.j. Dz.U. z 2024, poz. 17).

Artykuł 207 Kodeksu karnego stanowi:

„§1. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny i fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat.

§2. Jeżeli czyn określony w §1 połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do 10 lat.

§3. Jeżeli następstwem czynu określonego w §1 lub 2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od 2 do 12 lat”.

Działania zmierzające do przeciwdziałania przemocy domowej realizowane są poprzez procedurę „Niebieskiej Karty”, która obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych w związku z podejrzeniem zaistnienia przemocy domowej. Szczegółowe zasady prowadzenia procedury określa rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz.U. z 2023 r. poz. 1870).

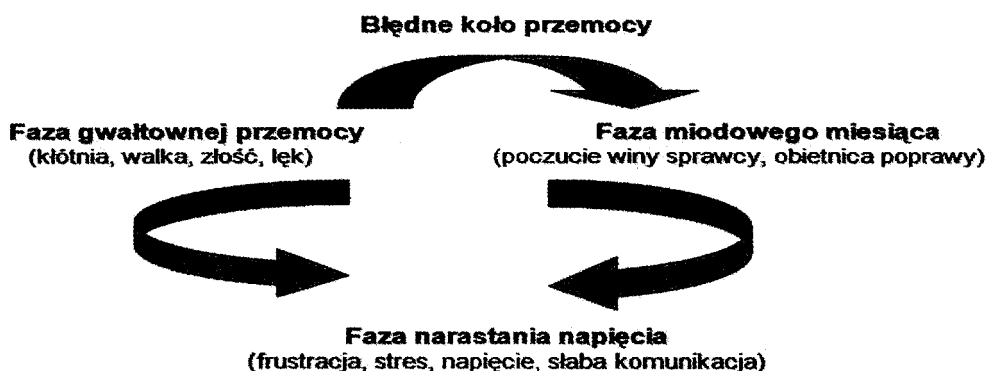
Fazy i cykle przemocy domowej

Aby najpełniej i najdokładniej przedstawić przemoc domową oraz trudności będące skutkiem podjęcia decyzji o przerwaniu zjawiska przez osoby doznające przemocy, wymagane jest poznanie cykli przemocy.

Większość osób doświadcza omawianego problemu w sposób powtarzający się.

Obecność cykli daje podstawę do wyjaśnienia zachowania bezradności. Tak więc każda przemoc dziejąca się w rodzinie ma tzw. przebieg cykliczny – osoba stosująca przemoc domową poza okresami, gdy krzywdzi, miewa lepsze dni, kiedy dobrze traktuje osobę doznającą przemocy, jest oddany, ciepły, rozumiejący. To bardzo przywiązuje zależnego od agresora krzywdzonego człowieka i daje złudną nadzieję na trwałą poprawę relacji, nadzieję, że stosowanie wobec niego nadużyć są incydentalne i wkrótce się skończą.

Fazy przemocy

Rys. 1 Błędne koło przemocy

Faza narastania napięcia - faza ta stanowi sam początek cyklu przemocy, obejmuje zachowania partnera takie jak złość, gniew, nieprzyjemność w kontaktach z nim. Często przy tego rodzaju fazie dochodzi do spożycia alkoholu bądź różnych środków odurzających. Partner coraz częściej nie panuje nad sobą, przy czym wywołuje kłótnie, konflikty, w wyniku czego zaczyna pojawiać się agresja. Osoba doznająca przemocy stara się dostosować

PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY DOMOWEJ
Kowary, 14 września 2023 r.
Małgorzata Michalska
Małgorzata Michalska

do sytuacji, ulega partnerowi i stara się być dla niego miła. Przyczyny tej fazy mogą tkwić poza rodziną, czasem są to drobne błahostki, jakieś nieporozumienia powodujące ciągły wzrost napięcia.

Faza ostrej przemocy – osoba stosująca przemoc domową staje się katem, następuje wybuch emocji, złości, często jest to zachowanie niekontrolowane. Partner staje się gwałtowny, wpada w furję, a skutkami mogą być obrażenia na ciele osoby doznającej przemocy. Przyczyną nasilenia są zazwyczaj jakieś drobiazgi. W trakcie ataku przemocy osoba pokrzywdzona stara się zahamować partnera, choć czuje się bezradna, nie mogąc powstrzymać jego gniewu. Osoby doznające przemocy często w tej fazie muszą uciekać z domu, niekiedy pod wpływem ogromnych emocji decydują się na wezwanie policji albo złożenie skargi na swojego oprawcę.

Faza miodowego miesiąca – osoba stosująca przemoc domową odczuwa skruchę, obiecuje poprawę i gwarantuje, że więcej tego nie zrobi. Osoba doznająca przemocy domowej najczęściej wierzy w te słowa i pozostaje przy nim. Agresor najczęściej stara się wytłumaczyć swoje zachowanie. Okazuje ciepło dla osoby pokrzywdzonej, przynosi jej prezenty. Osoba doznająca przemocy wierzy w poprawę jego zachowania, zaczyna się czuć przy nim bezpieczna i akceptowana. Często wycofuje wcześniej złożone skargi, wierzy w dobre zamiary. Osoba stosująca przemoc jednak nie wytrzymuje w roli dobrej osoby i cały cykl zaczyna się od początku.

3. PRZEMOC DOMOWA W GMINIE MIEJSKIEJ KOWARY - ANALIZA I DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE MIEJSKIEJ KOWARY

Opracowanie Programu poprzedzone zostało wstępną diagnozą problemu w mieście Kowary opracowaną z wykorzystaniem danych za lata 2018-2022, zgromadzonych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowarach, Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Punkt Konsultacyjny dla Osób Uzależnionych i Ich rodzin w Kowarach, Komisariat Policji w Kowarach, Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Jeleniej Górze oraz Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego i stanu na 31 grudnia 2022 r. liczba ludności gminy Kowary wyniosła 9526 osób, z czego 53,42 % stanowiły kobiety, a 46,58% mężczyźni. Struktura ludności gminy przedstawiała się następująco: osoby w wieku przedprodukcyjnym stanowiły 15,4%, osoby w wieku produkcyjnym 55,97%, a w wieku poprodukcyjnym 27,83%. Ponadto według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Jeleniej Górze i stanu na 31 grudnia 2022 r. stopa bezrobocia dla powiatu karkonoskiego wynosi 8,9%, dla województwa wynosi 4,5%. Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w gminie Kowary wynosiła 312, w tym 36 osób z prawem do zasiłku. Udział długotrwale bezrobotnych w stosunku do ich ogólnej liczby wyniósł 68,59%.

Z danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kowarach za 2022 r. wynika, że 443 osoby objęte były pomocą społeczną w formie pomocy finansowej i rzeczowej. Najczęstszym powodem przyznania pomocy było ubóstwo (48,08%). Drugim z kolei powodem było bezrobocie przynajmniej jednego członka rodziny (21,90%). Kolejnymi powodami przyznawania pomocy były między innymi: niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba oraz potrzeba ochrony macierzyństwa. Pomocy z powodu alkoholizmu udzielono 3 osobom.

W 2021 r. 314 rodzin objętych było pomocą społeczną. Łączna liczba osób w tych rodzinach wyniosła 502. Powodem przyznania pomocy społecznej najczęściej było ubóstwo (77,07%). Drugim z kolei powodem było bezrobocie przynajmniej jednego członka rodziny (42,36%). Kolejnymi powodami przyznania pomocy była: ochrona macierzyństwa, niepełnosprawność, długotrwała choroba. Pomocy z powodu alkoholizmu udzielono 8 osobom.

W 2020 r. 445 rodzin objętych było pomocą społeczną. Łączna liczba osób w tych rodzinach wyniosła 558. Powodem przyznania pomocy społecznej najczęściej było ubóstwo (53,03%). Drugim z kolei powodem było bezrobocie przynajmniej jednego członka rodziny (31,91%). Kolejnymi powodami przyznania pomocy była: ochrona macierzyństwa, niepełnosprawność, długotrwała choroba. Pomocy z powodu alkoholizmu udzielono 8 osobom.

Tabela 1 Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w latach 2016-2022

	Liczba świadczeniobiorców						
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Gmina	568	546	492	446	445	420	395
Powiat (średnia)	303	262	239	217	200	192	165
Województwo (średnia)	551	489	441	404	374	341	317

Źródło: Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kowarach

Z powyższych analiz w sposób oczywisty wynika, że dominującymi przestankami do przyznania pomocy społecznej na terenie Gminy Miejskiej Kowary są: ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność i długotrwała lub ciężka choroba oraz potrzeba ochrony macierzyństwa i bezradność w sprawach wychowawczych. Pomoc przyznawana z dwóch ostatnich powodów samotnym matkom oraz rodzinom wielodzietnym, jak wynika z analizy danych Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Kowarach, w wielu przypadkach połączona jest z prowadzoną procedurą „Niebieska Karta” oraz asystenturą rodzinną.

Zadania Punktu Konsultacyjnego, finansowanego ze środków MKRPA, w 2022 r. realizowało 2 psychologów i działania te koncentrowały się na świadczeniu usług bezpośrednio adresowanych do osób i rodzin z problemem alkoholowym, narkotykowym oraz członków rodzin, w których występuje zjawisko przemocy.

Realizowano nw. formy oddziaływań:

- psychologiczne konsultacje indywidualne,
- grupa wsparcia dla osób uzależnionych,
- grupa wsparcia dla osób współuzależnionych oraz osób z syndromem „DDA” (Dorośle Dzieci Alkoholików)
- Treningi Zastępowania Agresji oraz Treningi Zachowań Konstruktywnych, jako profilaktyczna forma oddziaływań przeznaczona była również dla dzieci i młodzieży, głównie z rodzin z problemem uzależnienia i/lub przemocy w rodzinie, bądź zagrożonych niedostosowaniem społecznym.

W roku 2022 z pomocy Punktu Konsultacyjnego skorzystało 234 osoby. Udzielono łącznie 1734 konsultacji, natomiast w roku 2021 ww. konsultacji było 1210, a w 2020 r. – 1116.

Z udostępnionych przez Komisariat Policji w Kowarach danych wynika, że sprawnie funkcjonuje system wsparcia, pozwalającego powrócić członkom rodziny przeżywającej trudności w związku ze stosowaniem przemocy domowej do prawidłowego funkcjonowania;

Komisariat Policji w Kowarach monitoruje rodziny dotknięte i zagrożone przemocą (min. 1 raz w miesiącu), w roku 2022 w 13 przypadkach a w roku 2020 i 2021 w 9 przypadkach wystąpiono do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kowarach o wszczęcie postępowania dot. leczenia odwykowego, złożono wnioski do Sądu Rodzinnego w Jeleniej Górze dot. interwencji w wykonywaniu władzy rodzicielskiej. Dodatkowo dzielnicowi w ramach spotkań organizowanych w kowarskich szkołach pn: „Bezpieczna droga do szkoły”, „Bezpieczne wakacje”, „Bezpieczne ferie zimowe” jak i programów prewencyjnych „Świadomy Junior” i „Wzorowy Senior” oraz „Policja przeciwko przemocy w rodzinie” przeprowadzili pogadanki i poruszali zagadnienia związane z przemocą w szkołach i przemocą w rodzinie.

Od kilku lat w grupie najczęstszych powodów przyznawania pomocy społecznej pojawia się bezradność w sprawach prowadzenia gospodarstwa domowego i kwestiach opiekuńczo-wychowawczych. Jest to poważna dysfunkcja rodziny wynikająca między innymi z niskiego poziomu kompetencji rodziców w zakresie organizowania życia rodziny, zarządzania budżetem domowym. W przypadku, gdy wychowanie dzieci nie jest planowanym, świadomym procesem, ich potrzeby podstawowe jak i rozwój są marginalizowane, a aspiracje edukacyjne nie są w wystarczającym stopniu pobudzane i moderowane. W konsekwencji tych trudności dzieci z rodzin dysfunkcyjnych są słabiej

przygotowane do samodzielnego życia, osiągania sukcesów osobistych, satysfakcjonującego funkcjonowania w rolach społecznych. Skutkiem tego zjawiska może być dziedziczenie statusu społecznego. Osoby dorosłe, które wywodzą się z rodzin dysfunkcyjnych, często nie posiadając dobrych wzorców, mają trudność w prawidłowym funkcjonowaniu w założonych przez siebie rodzinach.

Analiza indywidualnych przypadków rodzin objętych pomocą Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kowarach wskazuje, że zmagają się one z wieloma współistniejącymi problemami, a ich sytuacja ulega dynamicznym zmianom skutkującym bądź rozwiązaniem problemu, bądź pojawieniem się kolejnych trudności. Dlatego rodziny dysfunkcyjne wymagają stałego monitorowania przez pracowników socjalnych, asystentów rodziny, pedagogów szkolnych, pracowników służby zdrowia, policji, kuratorów sądowych i społecznych oraz przedstawicieli innych instytucji, które mają kontakt z rodziną oraz podejmowania działań w oparciu o sprecyzowany plan działania. Praca z rodziną, prowadzona przez przedstawicieli służb społecznych, powinna być połączona ze wsparciem ze strony środowiska, w tym również bliższych i dalszych krewnych oraz aktywnością własną ze strony danej rodziny.

Tabela 2 Liczba asystentów rodziny i rodzin objętych pomocą

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba asystentów rodziny w gminie	2	2	2	2	2	2	2
Liczba rodzin, które korzystały z usług asystentów rodziny	24	35	28	31	24	20	26

Źródło: Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kowarach

Mimo doskonałego rozeznania pracowników socjalnych w środowisku oraz objęcia kowarskich rodzin asystenturą rodzinną możemy mówić o rokrocznym wzroście ilości dzieci przebywających w pieczy zastępczej.

W roku 2020 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowarach ponosił wydatki na opiekę i wychowanie 32 dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych i w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

W roku 2021 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowarach ponosił wydatki na opiekę i wychowanie 22 dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych oraz 18 dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych

W roku 2022 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowarach ponosił wydatki na opiekę i wychowanie 24 dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych oraz 27 dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

Dane zgromadzone przez Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Kowarach wskazują, że w 2018 roku wypełniono 30 „Niebieskich Kart”. W kolejnych latach liczba wypełnionych „Kart” wyniosła: 2019 r. - 26; 2020 r. - 26; 2021 r. – 46, a w 2022 r. – 45.

W tych latach zakończono 140 postępowań w ramach „Niebieskiej Karty”. Do głównych powodów zamknięcia procedur należały: bezzasadność dalszego

PRZEWODNICTWO
Kedy i w Kowarach
Michał Michalski
Michał Michalski

procedowania, ustanie przemocy w rodzinie i uzasadnione przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego jej stosowania; zrealizowanie indywidualnego planu pomocy ze skutkiem pozytywnym; wyprowadzenie się sprawcy ze wspólnego mieszkania; wyjazd ofiary przemocy. Rok 2020 był okresem niemiernym z uwagi na fakt stanu epidemii w związku z COVID-19.

Tabela 3 Analiza ilościowa nowo założonych „Niebieskich Kart” w latach 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022
Założone NK w danym roku	30	28	19	28	32
Ilość postępowań ogółem	36	41	26	46	45
Ilość zakończonych postępowań	30	30	7	37	36

Źródło: Dane Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej w Kowarach

Z prowadzonego przez pracowników socjalnych rozeznania środowisk rodzinnych objętych systemem świadczeń pomocy społecznej oraz obserwacji środowiska lokalnego wynika, że choć zjawisko przemocy istnieje i stale wzrasta, widoczna jest niechęć osób doświadczających przemocy do uruchamiania różnych procedur, w tym „Niebieskiej Karty”, której głównym celem jest rozpoznawanie przemocy i usprawnianie pomocy oferowanej przez przedstawicieli różnych instytucji w środowisku lokalnym oraz tworzenia warunków do systemowego i interdyscyplinarnego modelu pracy z rodziną.

Trudno jednoznacznie określić wielkość zjawiska przemocy na terenie gminy miejskiej Kowary w związku z tzw. przemocą ukrytą, czyli toczącą się w rodzinie czy w szkole, ale nieujętej w statystykach z powodu braku wiedzy na temat jej występowania i niechęcią ofiar przemocy do jej ujawniania.

Wieloaspektowość przyczyn zjawiska przemocy domowej (alkoholizm, ubóstwo, bezrobocie, złe wzorce zachowań w rodzinie i środowisku lokalnym, niski poziom wykształcenia i inne) wskazuje, że działania w zakresie przeciwdziałania przemocy winny być elementem szeroko pojętej, lokalnej polityki społecznej.

4. ANALIZA SWOT

Metoda ta klasyfikuje czynniki określające obecną, jak i przyszłą sytuację jednostki na pozytywne i negatywne oraz wewnętrzne i zewnętrzne, tym samym tworząc cztery grupy czynników:

- czynniki wewnętrzne pozytywne, czyli mocne strony;

- czynniki wewnętrzne negatywne, czyli słabe strony,
- czynniki zewnętrzne pozytywne, czyli szanse,
- czynniki zewnętrzne negatywne, czyli zagrożenia.

Analizę SWOT Gminy Miejskiej Kowary w kontekście zjawiska przemocy domowej prezentuje tabela poniżej.

Tabela 4 Analiza SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
• współpraca instytucji zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy domowej • doświadczenie członków ZI w wykorzystywaniu narzędzi niezbędnych do wsparcia osób doznających przemocy • gotowość osób zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy domowej do podnoszenia swoich kwalifikacji • rosnąca świadomość problemu przemocy domowej wśród podmiotów i instytucji zajmujących się ww. tematem • istnienie sprawdzonych procedur – Niebieskie Karty	• niedostateczny przepływ informacji między instytucjami zaangażowanymi w przeciwdziałanie przemocy domowej • niewystarczająca ilość szkoleń dla członków Zespołu oraz grup diagnostyczno-pomocowych • rozproszenie odpowiedzialności za przeciwdziałanie przemocy domowej na zbyt wiele podmiotów • niska świadomość społeczeństwa na temat przemocy domowej • problem wypalenia zawodowego członków zajmujących się problematyką przemocy

SZANSE	ZAGROŻENIA
• zmiany prawne, które umożliwią efektywniejsze działanie w temacie przeciwdziałania przemocy domowej • wzrost kompetencji pracowników wszystkich instytucji zajmujących się problemem przemocy domowej • zmiany wprowadzające przymusowe kierowanie osób stosujących przemoc domową do programów korekcyjno-edukacyjnych • coraz większa świadomość społeczna	• długotrwałość procedur prawnych • zmiany prawne wydłużające proces pomocy osobom doznającym przemocy • niski poziom zaufania społeczeństwa do instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej • złożoność problemów w rodzinie (m.in. problem uzależnień)

PRZECIWDZIAŁACZY
Kowary, 15 października 2024 r.
Maciej Michalski
Maciej Michalski

w zakresie problemu przeciwdziałania przemocy • uściślenie współpracy międzyinstytucjonalnej w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej	• bierność świadków przemocy domowej • aktualnie brak stałego zabezpieczenia finansowego dla realizacji Programu • zbyt mała ilość rekomendowanych programów profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej
--	---

5. WSPARCIE INSTYTUCJONALNE

Na terenie Gminy Miejskiej Kowary działa szereg instytucji działających w obszarze przemocy domowej i ochrony osób jej doznających. Ich obszary działania prezentuje tabela poniżej.

Tabela 5 Zakres działań instytucji zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy domowej

INSTYTUCJA	ZAKRES DZIAŁANIA
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowarach	- wszczynanie i realizacja procedury Niebieskiej Karty - diagnozowanie problemu przemocy wśród podopiecznych korzystających ze świadczeń pomocy społecznej - podejmowanie działań interwencyjnych - monitoring rodzin objętych procedurą „Niebieskiej Karty” - organizacja Zespołu Interdyscyplinarnego - udzielanie pomocy finansowej, socjalnej - koordynacja grup diagnostyczno-pomocowych
Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej	- koordynowane działań - diagnozowanie problemu przemocy - prowadzenie dokumentacji związanej z procedurą „Niebieskiej Karty” - powoływanie GDP w związku ze zgłoszoną

	przemocą - kierowanie OSP do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych - rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym - kierowanie pism do Sądy, Prokuratury
Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	- wszczynanie procedury „Niebieskiej Karty” - motywowanie osób skierowanych do komisji do podjęcia leczenia odwykowego - kierowanie do Punktu Konsultacyjnego dla Osób Uzależnionych - kierowanie wniosków do Sądu o przymusowe leczenie odwykowe
Komisariat Policji	- wszczynanie procedury „Niebieskiej Karty” - czynny udział w posiedzeniach ZI oraz GDP - monitorowanie rodzin objętych procedurą „Niebieskiej Karty” - podejmowanie interwencji domowych w związku z podejrzeniem/zgłoszeniem przemocy domowej - wszczynanie postępowań wynikających z art. 207 kk - kierowanie wniosków do Sądu Rodzinnego w przypadku wystąpienia przemocy w rodzinie, w której wychowują się dzieci
Placówki Oświatowe	- wszczynanie procedury „Niebieskiej Karty” - rozpoznanie przemocy domowej wobec dzieci - objęcie wsparciem psychologicznym oraz pedagogicznym dzieci, w rodzinie których dochodzi do przemocy domowej - organizacja zajęć zwiększających świadomość dzieci na temat przemocy

	domowej
Placówki Ochrony Zdrowia	- wszczynanie procedury „Niebieskiej Karty” - podejmowanie badań lekarskich w związku z wystąpieniem przemocy domowej w celu ustalenia rodzaju uszkodzeń ciała
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	- prowadzenie programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową

6. CELE PROGRAMU

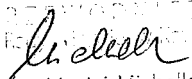
Celem głównym Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Ofiar Przemocy Domowej na lata 2024-2030 w Gminie Miejskiej Kowary jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej, ograniczenie skali zjawiska występowania przemocy domowej na terenie Gminy Miejskiej Kowary oraz niwelowanie negatywnych skutków zjawiska przemocy domowej.

Cele szczegółowe Programu:

1. ograniczenie zjawiska przemocy domowej oraz poprawa stanu bezpieczeństwa życia codziennego poprzez podnoszenie świadomości i wrażliwości społecznej oraz zaangażowania społeczności lokalnej w sprawy związane ze zjawiskiem przemocy domowej;
2. inicjowanie i podejmowanie działań profilaktyczno-diagnostycznych mających na celu pogłębienie wiedzy mieszkańców na temat zjawiska przemocy domowej oraz o instytucjach udzielających specjalistycznej pomocy;
3. poprawa jakości działań interwencyjnych i korekcyjno-edukacyjnych wobec osób doznających przemocy i osób stosujących przemoc;
4. zapewnienie osobom doświadczającym przemocy dostępu do różnych form pomocy i wsparcia;
5. podnoszenie kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

7. ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Poprzez realizację celów Programu zakłada się:

PRZECIWDZIAŁACZY
Kowary

Maciej Michalla

1. zmianę świadomości mieszkańców Gminy Miejskiej Kowary na temat zjawiska przemocy domowej oraz zaangażowanie w sprawy związane z przeciwdziałaniem przemocy domowej;
2. promowanie pozytywnych postaw wzmacniając rolę rodziny poprzez działania edukacyjne;
3. edukacja dzieci i młodzieży w zakresie psychologii konfliktów, sposobów radzenia sobie ze stresem i agresją swoją oraz swoich rówieśników;
4. prowadzenie poradnictwa indywidualnego oraz grupowego w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej;
5. zwiększenie dostępności do bezpłatnej pomocy psychologicznej, pedagogicznej lub prawnej;
6. organizowanie szkoleń z tematyki przeciwdziałania przemocy domowej, opracowanie materiałów edukacyjnych i informacyjnych z zakresu postępowania w sytuacjach przemocy domowej;
7. działania interdyscyplinarne w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Adresatami Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Ofiar Przemocy Domowej na lata 2024-2030 są rodziny dotknięte przemocą z uwzględnieniem:

1. osób doznających przemocy
 - dzieci,
 - współmałżonków lub partnerów w związkach nieformalnych,
 - osób starszych,
 - osób niepełnosprawnych;
2. osób stosujących przemoc;
3. świadków przemocy w rodzinie;
4. służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej.

Adresatami działań profilaktycznych związanych z przeciwdziałaniem przemocy domowej są wszyscy mieszkańcy Gminy Miejskiej Kowary.

8. REALIZATORZY PROGRAMU

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej w Gminie Miejskiej Kowary na lata 2024 - 2030 będzie realizowany przez instytucje zobligowane do działań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Kowarach

PRZEMODALIZACY
Kowary
Michał
Michał

- Urząd Miejski w Kowarach
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowarach
- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Punkt Konsultacyjny dla Osób Uzależnionych i Ich Rodzin w Kowarach
- Zespół Szkół Ogólnokształcących w Kowarach
- Szkoła Podstawowa Nr 1 w Kowarach
- Szkoła Podstawowa Nr 3 w Kowarach
- Przedszkola Publiczne i Niepubliczne w Kowarach
- Miejski Ośrodek Kultury w Kowarach
- Placówki służby zdrowia publiczne i niepubliczne na terenie Miasta Kowary
- Komisariat Policji w Kowarach
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Kowarach
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie i Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Jeleniej Górze
- Lokalne media
- Prokuratura, Sąd Rodzinny, kuratorzy sądowi,
- Parafia Kowary, organizacje pozarządowe, działające w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

9. SPOSÓB REALIZACJI CELÓW

1. Ograniczenie zjawiska przemocy domowej oraz poprawa stanu bezpieczeństwa życia codziennego poprzez podnoszenie świadomości i wrażliwości społecznej oraz zaangażowania społeczności lokalnej w sprawach związanych ze zjawiskiem przemocy domowej:
 - 1) upowszechnienie informacji na temat przemoc, możliwościach przeciwdziałania i ochrony przed przemocą dla osób doznających przemocy, osób stosujących przemoc oraz świadków przemocy;
 - 2) prowadzenie akcji informacyjnych, kierowanych do konkretnych grup odbiorców i środowisk, na temat form wsparcia oraz instytucjach udzielających pomocy ofiarom przemocy w rodzinie;

- 3) udział w kampaniach poświęconych podnoszeniu świadomości społecznej w zakresie przyczyn, form i skutków przemocy oraz świadomości prawnej i konsekwencjach wynikających ze stosowania przemocy.
2. Inicjowanie i podejmowanie działań profilaktyczno-diagnostycznych mających na celu pogłębienie wiedzy mieszkańców na temat zjawiska przemocy oraz o instytucjach udzielających specjalistycznej pomocy:
 - 1) stworzenie bazy danych na temat adresów instytucji, organizacji pozarządowych świadczących pomoc dla rodzin doświadczających przemocy domowej;
 - 2) wdrażanie programów wczesnego rozpoznawania i reagowania na sygnały występowania przemocy domowej bądź wystąpienie zagrożenia przemocy;
 - 3) umożliwienie dzieciom i młodzieży twórczego, pozytywnego zagospodarowania czasu wolnego poprzez rozwój zainteresowań pod kierunkiem instruktorów i wychowawców w ramach organizowanych zajęć pozalekcyjnych oraz imprez profilaktycznych;
 - 4) edukacja dzieci i młodzieży z zakresu radzenia sobie z trudnymi emocjami, stresem, rozwiązywania konfliktów;
 - 5) realizacja szkolnych programów profilaktycznych oraz organizowanie zajęć edukacyjno-informacyjnych i wychowawczych, promujących zdrowy styl życia, pozytywne postawy społeczne etc.;
 - 6) promowanie i zwiększenie dostępności do mediacji, jako nieagresywnej i zdrowej formy rozwiązywania konfliktów.
3. Poprawa jakości działań interwencyjnych i korekcyjno-edukacyjnych wobec osób doświadczających przemocy oraz osób stosujących przemoc:
 - 1) podnoszenie kompetencji osób zajmujących się pomocą rodzicom doświadczającym przemocy poprzez udział w szkoleniach, seminariach i konferencjach dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie osób, pracy socjalnej i wspierania rodziny;
 - 2) praca socjalna z osobami stosującymi przemoc, mająca na celu reintegrację społeczną i zawodową tych osób;
 - 3) praca socjalna z osobami uzależnionymi, mająca na celu zmotywowanie do udziału w terapii odwykowej i grupach wsparcia;
 - 4) zapewnienie poradnictwa i wsparcia w formie superwizji dla osób pracujących z osobami doświadczającymi i stosującymi przemoc w rodzinie;

PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY
Kowary

Matej Michalski

- 5) pozyskiwanie materiałów edukacyjnych (w tym: książek, czasopism, broszur oraz innych materiałów instruktażowych i szkoleniowych) i rozpowszechnianie ich wśród pracowników instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy.
4. Zapewnienie osobom doświadczającym przemocy dostępu do różnych form pomocy i wsparcia:
 - 1) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej;
 - 2) monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy lub które borykają się z bezradnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych;
 - 3) pomoc psychologiczna, prawna, socjalna oraz zajęcia socjoterapeutyczne dla dzieci i młodzieży, będących ofiarami lub świadkami przemocy domowej oraz wychowanych w rodzinach zagrożonych przemocą domową, w tym również z uwagi na alkoholizm członka rodziny;
 - 4) prowadzenie przez grupy diagnostyczno-pomocowe przy Zespole Interdyscyplinarnym zintegrowanych i skoordynowanych działań w zakresie pomocy rodzinom, w których wszczęto procedurę „Niebieskiej Karty”;
 - 5) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą domową miejsc w ośrodkach wsparcia.

Podmioty realizujące powyższe działania będą: Zespół Interdyscyplinarny, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowarach, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Centrum Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Kowarach, Policja, Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Jeleniej Górze, jednostki oświaty, służby zdrowia, organizacje pozarządowe.

10. SPRAWOZDAWCZOŚĆ I MONITOROWANIE REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ I OCHRONY OFIAR PRZEMOCY DOMOWEJ NA LATA 2024-2030

Monitorowanie realizacji Programu obejmować będzie działania prowadzone przez wszystkie instytucje i organizacje uczestniczące w jego realizacji. Zakłada się, że gromadzenie danych dotyczących działalności podmiotów odbywać się będzie na bieżąco.

Monitoring realizowany będzie na podstawie celów szczegółowych Programu. Dane na temat realizacji poszczególnych celów opracowywane będą w formie corocznego sprawozdania. Instytucje odpowiedzialne za poszczególne działania realizowane w ramach Programu gromadzić będą dane sprawozdawcze z ich realizacji.

Poszczególne instytucje sprawozdania składają w terminie do dnia 31 stycznia każdego roku za rok ubiegły do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kowarach.

Roczne sprawozdania z realizacji Programu będą przedstawiane Burmistrzowi Miasta Kowary za dany rok do dnia 31 marca następnego roku.

Bieżący monitoring umożliwi wgląd w realizację podejmowanych działań, ocenę ich skuteczności oraz wdrażanie ewentualnych działań korygujących.

Ewaluacja programu powinna dostarczyć odpowiedzi, jaka jest trafność, skuteczność, użyteczność i efektywność programu. Powinna określić, czy cele programu są odpowiednie do ewoluujących potrzeb. W jakim stopniu oddziaływanie programu przyczyniło się do osiągnięcia celu głównego, celów szczegółowych i czy odpowiada potrzebom odbiorców programu oraz w jakim zakresie można oczekiwać, że pozytywne zmiany będą trwać po zakończeniu realizacji programu.

11. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Zgodnie z art. 9a ust 9 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej „obsługę organizacyjno-techniczną i finansową zespołu interdyscyplinarnego zapewnia ośrodek pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych (Dz.U. z 2019 r. poz. 1818) - centrum usług społecznych.

Finansowanie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej na lata 2024-2030 odbywać się będzie ze środków budżetu Miasta Kowary, w ramach realizacji bieżących zadań poszczególnych jednostek.

Ponadto program finansowany będzie z dotacji uzyskanych z budżetu państwa i państwowych funduszy celowych, środków pozabudżetowych pozyskanych, jako dotacje i granty na realizację projektów finansowanych z funduszy europejskich oraz z innych źródeł.

PRZEWODNICĄCY
Rady Miasta Kowary

Maciej Michella

UZASADNIENIE

Zgodnie z treścią art. 6 ust 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w domowej do zadań własnych Gminy należy m.in. opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy domowej. Tworząc niniejszy dokument uwzględniono niezbędną współpracę i integrację wielu podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej. Celem tej współpracy będzie profesjonalne udzielanie pomocy ofiarom przemocy domowej oraz oddziaływanie na sprawców przemocy domowej.

Mając na uwadze zakres obowiązków spoczywających na Gminie należało podjąć stosowną uchwałę w tym zakresie.

